

3. Рубан Ю. Влада і авторитет: зміни в публічному управлінні та адмініструванні з погляду політичної філософії Ханни Арендт. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*, 2019. 12(2). С. 39–49.

4. Nelipa D., F. Tsvykh V., Zubchuk O., Sytnyk G., Hrebonozhko Y. The New Public Management paradigm as a further interaction of the public and private sectors. *Revista San Gregorio*. 2020. Volume 1. Number 42.

5. French J.R.P., Raven B. The bases of social power. In D. Cartwright (Ed.), *Studies in social power* 1959. Pp. 150–167.

6. Osborne S.P. (Ed.). *The new public governance? Emerging perspectives on the theory and practice of public governance*. 2010. Routledge.

Денис РУДЕНКО
(Київ, Україна)

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В ПЕРІОДИ ЕПІДЕМІЙ ТА ПАНДЕМІЙ В УКРАЇНІ

Державне регулювання економічних процесів, у тому числі й інвестиційної діяльності підприємств та фінансових інституцій, а також сфери залучення вітчизняних та іноземних інвестицій є важливим аспектом у розвитку країни. Інвестиційна діяльність регулюється державними та недержавними інституціями, які спираються у своїй діяльності на законодавчі акти, укази, постанови, положення та інструкції [6]. Пандемія Covid-19 поставила перед суб'єктами господарювання нові ризики і проблеми, які вимагають пошуку ефективних управлінських рішень та використання нових і дієвих шляхів ведення бізнесу [1; 2; 4; 5; 7].

Для покращення економічного росту України в кризовий період, вирішальними мають стати іноземні інвестиції. У підвищенні інвестиційної привабливості України важливе місце займають процеси не тільки державного управління, але і чіткість механізмів визнання іноземних інвестицій, контролювання організації їх залучення в бізнес та прозорий і достовірний облік об'єктів і результатів інвестування [8, 43].

Згідно з даними звіту Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) «Про глобальні інвестиційні тенденції», глобальні прямі іноземні інвестиції (ПІІ) суттєво зменшилися у 2020 р. [9]. Згідно з даними Моніторингу інвестиційних тенденцій Конференції ООН з торгівлі та розвитку, відбулося пониження на 42% з 1,5 трлн дол. у 2019 р. до майже 859 млрд дол. США. Востаннє такий низький рівень спостерігався в 1990-х роках і більш ніж на 30% нижчий за інвестиційний мінімум після світової фінансової кризи 2008-2009 р.. Згідно зі звітом, падіння ПІІ було зосереджено в розвинених країнах. У них прямі іноземні інвестиції за пів р. склали 98 млрд дол., що на 75% менше, ніж у 2019 р. Падіння було дуже нерівномірним у регіонах, що розвиваються: -37% у Латинській Америці та Карибському басейні, -18% в Африці та -4% у країнах, що розвиваються, в Азії. ПІІ в країні з перехідною економікою скоротилися на 77% до 13 млрд дол. [9].

Щодо іноземних інвестицій в Україну, спираючись на порівняння аналітико-фактологічних даних за 2004–2021 рр. з цього питання, можна зауважити на суттє-

вих коливаннях щодо інтенсивності інвестування [2; 4; 5]. Очевидно, що обсяг інвестицій в Україні зменшився у 2020 р. через наслідки пандемії Covid-19, яка сильно вплинула на економіку країни та світу. За даними Держстату, капітальні інвестиції в економіку України скоротилися на 33% і склали 419,8 млрд грн. Зокрема, сильно знизилися інвестиції в промисловість, будівництво, сільське господарство, торгівлю, транспорт, освіту, мистецтво та інші галузі [5]. Також значно зменшилися надходження прямих іноземних інвестицій, які склали лише 760 млн доларів за підсумками 2020 р. Це найнижчий показник за останні 20 р.

Основними причинами низької зацікавленості іноземних інвесторів в українській економіці були слабкий і нерозвинутий внутрішній ринок, триваючий воєнний конфлікт з Російською Федерацією, а також низький рівень правового захисту інвестицій [3]. Крім того, на обсяг інвестицій негативно вплинули також такі фактори, як корупція, інфляція, податковий тягар, відсутність дієвих реформ, нерозвиненість інвестиційної інфраструктури тощо.

Пандемія Covid-19 вплинула на інвестиційну політику держави в Україні як негативно, так і позитивно. Негативний вплив полягав у зниженні обсягу та ефективності інвестиційної діяльності, а позитивний – у прискоренні інноваційних змін та адаптації до нових ринкових умов. Для подолання наслідків коронакризи та забезпечення сталого розвитку економіки України необхідно реалізувати заходи, спрямовані на стимулювання інвестицій у перспективні сфери діяльності, забезпечення правової захищеності та гарантованості інвесторів, підтримку малих та середніх підприємств, формування привабливого інвестиційного клімату в Україні.

Дослідження та наукові обґрунтування інвестиційної політики держави в періоди епідемій та пандемій в Україні є важливим завданням науки публічного управління, оскільки на основі теоретичного аналізу та емпіричних досліджень стану та перспектив публічного управління в Україні можливо вчасно спрогнозувати необхідні корегування та запобігти важким негативним наслідкам для суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вдовічен А.А. Особливості інвестування в умовах пандемії. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2020. Вип. 4. С. 21–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vchtei_2020_4_4
2. Долбнева Д.В. Вплив COVID-19 на економіку країн світу. *Проблеми економіки*. 2020. № 1. С. 20–26. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-1_0-pages-20_26.pdf
3. Зубчик О.А. Формування конкурентоспроможності держави в перспективі політичного часу (державно-управлінські аспекти): монографія. К: «Поліграф Плюс», 2019. 408 с.
4. Капітальні інвестиції (січень-вересень 2020 р.: презентація Міністерства економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=c70db29b-efab-4f1c-832e-9407ce4ab945>
5. Капітальні інвестиції в Україні за видами економічної діяльності промисловості. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

7. Федик М.В. Макроекономічні наслідки впливу пандемії covid-19 на світову економіку. *Економіка та держава*. 2021. №7. С. 40–46. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/7_2021/9.pdf

8. Цаль-Цалко Ю.С. Українські перспективи іноземного інвестування: стан, об'єкти, контролювання бізнесу та облік. Інвестиції: практика та досвід. №4. 2023. С. 39–47. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1088/1097>

9. Investments trends monitor (2020). UNCTAD. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/diaeiainf2020d4_en.pdf

10. Ruban Y., Komakha L., Zubchuk O., Tkachenko I., Gura V. Hybrid Politics and Administration as a Consequence of Inconsistency of Ukrainian Social Order: the Explanation Potential of Max Weber's Theory. *Viešoji politika ir administravimas*, 2022. 21(2). Pp. 166–175.

**Володимир СИДОРЕНКО, Андрій ПРУСЬКИЙ,
Сергій ЄРЕМЕНКО, Олена БИКОВА**
(Київ, Україна)

КРИТЕРІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВИБОРУ ДІЛЯНКИ ДЛЯ СПОРУДЖЕННЯ АЕС В УКРАЇНІ

Відповідно до Енергетичної стратегії України до 2050 року [1] енергетичний сектор має бути максимально наближений до кліматичної нейтральності. Це означає наявність чистої енергії, подолання енергетичної бідності, розвиток інноваційної та децентралізованої енергосистеми, повноцінне функціонування національних енергетичних ринків і їх інтеграцію в міжнародні. У зазначеному документі підкреслюється, що гарантування енергетичної безпеки – це досягнення стану технічно надійного, стабільного, економічно ефективного та екологічно прийнятого забезпечення енергетичними ресурсами економіки і соціальної сфери країни, а також створення умов для формування і реалізації політики захисту національних інтересів у сфері енергетики. Тому разом з необхідністю подальшого розвитку атомної енергетики в Україні зростає значимість охорони довкілля від негативних радіаційних впливів, особливо після Чорнобильської катастрофи. А відтак потребують переосмислення і переробки наукові основи обґрунтованого вибору потенційних ділянок для спорудження нових блоків АЕС з урахуванням ряду взаємопов'язаних критеріїв екологічної безпеки.

Ця проблема розглядалася у працях видних учених всього світу. Деякі аспекти, що пов'язані з вибором ділянки для розміщення атомної станції та радіаційним впливом АЕС на довкілля розглянуті у діючих правових і нормативних документах [2–4] та розглядалися раніше [5], але обґрунтування екологічної безпеки у цьому питанні розглянуто ще недостатньо.

Метою роботи є наукове обґрунтування екологічної безпеки під час вибору ділянки для спорудження нових енергетичних блоків за екологічними критеріями шляхом визначення меж безпечної експлуатації АЕС на основі побудови багатокритеріальних функцій корисності, а також показникам радіоекологічної безпеки, що встановлені нормативно-технічними документами [6].